

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2024

CINÉMATHEQUE
DE
ROYALE
BELGIQUE

CINÉMA TEK

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2024

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	4
COLLECTIES	5
1.1 De filmcollectie	5
1.2 De Film Related collecties	12
PUBLIEKSWERKING	14
2.1 De filmprogrammatie	14
2.2 Educatie	19
2.3 Communicatie	21
BEHEER EN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN	23
3.1 Bestuur	23
3.2 Personeel	24
3.3 Digitale strategie en innovatie	26
3.4 Financieel	27
3.5 Huisvesting	28

**CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief,
bedankt zijn partners, schenkers en bezoekers voor
hun steun in 2024.**

STRUCTURELE STEUN

POD Wetenschapsbeleid (Belspo)
De Nationale Loterij en haar spelers

PROJECTSTEUN

POD Wetenschapsbeleid (Belspo)
Fédération Wallonie-Bruxelles
Europese Unie - NextGenerationEU
De Nationale Loterij en haar spelers
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Fonds Myriam Garfunkel
Koning Boudewijnstichting
meemoo, Vlaams Instituut voor het Archief
Stad Brussel
Wallonie-Bruxelles International

SCHENKINGEN

Met hun bijdrage steunen de schenkers het Koninklijk
Belgisch Filmarchief in het realiseren van zijn missie
voor het bewaren en vertonen van filmerfgoed.

VOORWOORD

Het Koninklijk Belgisch Filmarchief is een plaats waar de historische rijkdom van de filmgeschiedenis en verwante collecties dagelijks in dialoog treedt met een divers publiek. Van celluloid tot born-digital, van pre-cinema apparaten tot scenario's, affiches en foto's: onze collecties vormen een levendige bron van kennis, verwondering en inspiratie — voor onderzoekers, cinefielen en nieuwsgierige bezoekers.

In 2024 hebben we ons publiek engagement verder verdiept en verbreed. We verwelkomden toeschouwers in onze zalen met een divers geschakeerde programmatie, en brachten via tentoonstellingen, online initiatieven en samenwerkingen in binnen- en buitenland onze passie voor cinema tot ver buiten de muren van het archief.

Het was ook een jaar van technische verfijning en toegenomen expertise. We versnelden de digitale restauratie van het Belgische film-erfgoed, met een zorgvuldig traject van 4K-scanning, beeldreiniging, kleurcorrectie en duurzame opslag op LTO-tapes. Deze expertise, opgebouwd over jaren, maakt deel uit van een bredere cyclus die onze missie belichaamt: bewaren én delen. Een sprekend voorbeeld was de reizende tentoonstelling Chantal Akerman: Travelling, ontwikkeld in samenwerking met de Fondation Chantal Akerman en Bozar, die haar gerestaureerde oeuvre opnieuw onder de internationale aandacht bracht.

Het afgelopen jaar benadrukte daarmee de kracht van duurzame partnerschappen voor programmatie, restauratie, onderzoek en co-curatie. Daarbij blijft een publiekswerking die breed reikt en een educatieve werking die verdiept, van essentieel belang. In 2024 wisten we nieuwe doelgroepen aan te spreken rond thema's als migratie, tijdsbeleving en vrouwelijke cinema. Daar bouwden we op voort, door lezingen, workshops, thematische trajecten te verweven met een doordachte archiefwerking.

Met Digilab onderzochten we hoe digitale technologie onze werking kan verrijken. We experimenteerden met AI-ondersteunde kwaliteitscontrole, verstevigden onze infrastructuur voor betrouwbare LTO-archivering, en werkten aan bredere digitale toegang tot gerestaureerde films. Vooruitblikkend verkennen we de mogelijkheden van AI-gestuurde beeldherkenning en verdere automatisering van kwaliteitsbewaking.

CINEMATEK bevestigde in 2024 opnieuw haar rol als katalysator: we bewaren film niet enkel, we laten haar resoneren — in Brussel, in België en ver daarbuiten. Door te investeren in innovatie, publieksdiversiteit en internationale uitwisseling, maken we van het filmarchief geen gesloten sanctuarium, maar een levendige ruimte van ontmoeting en betekenis. Vandaag, morgen, en ver in de toekomst.

Met cinefiele groet,

Tomas Leyers
Conservator

1. DE COLLECTIES

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie

CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, bewaart de films van Belgische filmmakers, maar ook schatten van de internationale cinema voor een nationaal en internationaal publiek. Het stelt ze ter beschikking van bioscopen, festivals, producenten, video-on-demandplatformen (VOD) en andere filmarchieven van over heel de wereld.

De Belgische film in België en wereldwijd

In 2024 zette het Koninklijk Filmarchief van België haar activiteiten op het gebied van de distributie van klassiekers voort. Het werk van Chantal Akerman schittert, in 2024 werd haar oeuvre gepresenteerd in The National Audiovisual Institute - Finland, het filmarchief in Turkije, bij de Summer Film School in Praag, op het Festival de la Rochelle en in het Jeu de Paume in Frankrijk. Haar films werden vertoond in cinema's in Australië, Brazilië, Canada, Chili, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Georgië, Griekenland, Ierland, Israël, Italië, Kosovo, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Portugal, Slowakije, Slovenië, Spanje, Taiwan, Thailand, Tsjechië, Turkije, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Zuid-Korea en Zwitserland. Daarnaast waren er dit jaar op verschillende internationale VOD-platformen films van Chantal Akerman te bekijken.

De 22e editie van de Rencontres du Cinéma Européen te Vannes (Frankrijk) was aan België gewijd en vertoonde een heel aantal Belgische films, waaronder 11 restauraties van CINEMATEK. Het RITCS organiseerde een lezingenreeks rond 'The power of Belgian Cinema' waar onder meer 8 door CINEMATEK gerestaureerde films te zien waren. Filmfest Gent eerde in zijn editie van 2024 regisseur Michel Khleifi en vertoonde zijn door CINEMATEK gerestaureerde films. Verder werden nog restauraties van CINEMATEK vertoond in onder andere Nederland (*Les Baliseurs du Désert*, *Taipei Story*, *Boys from Fengkuei*), Italië (o.a. *Malpertuis*, *The Boys from Fengkuei*), Duitsland (o.a. *Déjà S'envole La Fleur Maigre*, *Taipei Story*), Frankrijk (*Déjà S'envole la Fleur Maigre*, *Chronique d'un Village Tzotzil*, *Un Soir de Joie*), het Verenigd Koninkrijk (*La Grande Barrière de Corail*), Portugal (*Déjà S'envole la Fleur Maigre*), Spanje

(*Malpertuis*, *21:12 Piano Bar*), Servië (*Un Soir de Joie*), Polen (*De Man Die Zijn Haar Kort Liet Knippen*), Turkije (*Malpertuis*, *Monsieur Hawarden*), Zweden (*Bruxelles-Transit*), Noorwegen (*The Boys from Fengkuei*), de Verenigde Staten (*Crazy To Marry*) en Canada (*Chromophobia*).

De collectie van CINEMATEK in de Belgische bioscoopzalen

Naast de voorstellingen in CINEMATEK en in Flagey, werden er in 2024 in de Belgische bioscoopzalen ongeveer 183 vertoningen van Belgische of internationale films georganiseerd met films uit de collectie van CINEMATEK. Deze films werden vertoond in Aalst, Brugge, Brussel, Gent, Mechelen en Tielt.

Restauraties met films bewaard door CINEMATEK

De collectie van CINEMATEK bevat heel wat schatten: zeldzame films, uitzonderlijke kopieën, films waarvan men dacht dat ze verloren waren. CINEMATEK werkt daarom mee aan verschillende internationale restauratieprojecten.

In 2024, restaureerde CINEMATEK of werkte mee aan de restauratie met de steun van Belpo, de spelers van de Nationale Loterij en de Fédération Wallonie-Bruxelles:

- **21:12 Piano Bar**, Mary Jimenez, 1981 (België)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance | Ace Seizoen van klassieke films
- **L'Assassina Del Ponte Di Saint Martin**, Roberto Roberti, 1913 (Italië)
Gerestaureerd door CINEMATEK in samenwerking met Museo Nazionale Torino
- **Die Augen der Mumi Mâ**, Ernst Lubitsch, 1918 (Duitsland)

- Gerestaureerd door CINEMATEK in Deutsche Kinemathek (Berlin)
- **Le Big Bang**, Picha, 1987 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **The Big Bang**, Picha, 1987 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **De Oerknal**, Picha, 1987 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Blanche Neige, la suite**, Picha, 2006 (België|Frankrijk|Verenigd Koninkrijk|Polen)
Gerestaureerd door CINEMATEK en Immagine ritrovato
Project: FWB – Europe Relance
 - **Bonsoir - la fée aux fleurs**, Alice Guy, 1906 (France)
Laboratorium: Haghefilm
Project: ACE Seizoen van klassieke films
 - **Bonsoir - tableau fleuri**, Unknown, 1906 (France)
Laboratorium: Haghefilm
Project: ACE Season of Classic Films
 - **Le Chainon manquant**, Picha, 1977 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **The Missing Link**, Picha, 1977 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Le Cheval de Fer**, Gerald Frydman, 1984 (België)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Les Chrysanthemes**, Segundo de Chomon, 1907 (France)
Laboratorium: Haghefilm
Project: ACE Seizoen van klassieke films
 - **La Culture du Dahlia**, Unknown, 1911 (Frankrijk)
Laboratorium: Haghefilm
Project: ACE Season of Classic Films
 - **Golden Eighties**, Chantal Akerman, 1986 (België|Frankrijk|Zwitserland)
Gerestaureerd door CINEMATEK en Immagine ritrovato
Project: FWB – Europe Relance
 - **A Halal Utan**, Alfred Deesy, 1920 (Hongarije)
Mede gerestaureerd door NFI Boedapest
Project: ACE Seizoen van klassieke films
 - **La Iena Dell'Oro**, Roberto Roberti, 1913 (Italië)
Gerestaureerd door CINEMATEK in samenwerking met Museo Nazionale Torino
 - **J'ai Faim, J'ai Froid**, Chantal Akerman, 1984 (France)
Gerestaureerd door CINEMATEK in samenwerking met Cinémathèque française
 - **Jambon d'Ardenne**, Benoît Lamy, 1977 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Le Jour Où**, Chantal Akerman, 1997 (Zwitserland)
Gerestaureerd door CINEMATEK in samenwerking met Cinémathèque suisse
 - **Leçon de Vie**, Boris Lehman, 1995 (België|Duitsland)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Miss Harry's Femme Serpent**, Pathé Frères, 1911 (Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
 - **Les Tueurs Fous**, Boris Szulzinger, 1972 (België)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Tarzoen, Shame of the Jungle**, Picha, 1975 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Tarzoen, La Honte de la Jungle**, Picha, 1975 (België|Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Trombonne en Coulisses**, Hubert Toint, 1988 (België)
Gerestaureerd door CINEMATEK
Project: FWB – Europe Relance
 - **Les Tulipes**, Segundo de Chomon, 1907 (Frankrijk)
Gerestaureerd door CINEMATEK in samenwerking met Eye Filmmuseum
Project: ACE Seizoen van de Klassieke Films

De keuze van de projecten voor digitalisatie en restauratie wordt gemaakt op basis van overleg tussen de collectieverantwoordelijken analoge film en digitale film en de conservator, in de lijn van de visie van CINEMATEK en in samenwerking met nationale projecten – zoals het Digit-04 project van Belspo – en internationale projecten.

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie (vervolg)

Documentaires en andere producties

Elk jaar verleent CINEMATEK toegang tot beelden in de collectie voor de creatie van nieuwe documentaire- en andere producties.

Daarbij wellicht het meest in het oog springend was de documentaire **Soundtrack to a Coup d'État** van Johan Grimonprez waarvoor CINEMATEK heel wat archiefbeelden aanleverde. Deze oscargenomineerde film ging in januari 2024 in première op het Sundance Festival in de Verenigde Staten.

Verder ging het in 2024 om:

- fragmenten uit **La Belgika** van Ernest Genval en **En Cinquante Ans** van Gérard De Boe voor de documentaire **La Rumba Congolaise, Le Combat Des Femmes** van Yamina Benguigui;
- fragmenten uit **Déjà S'envole La Fleur Maigre** van Paul Meyer voor de documentaire **Spectateurs!** van Arnaud Desplechin;
- fragmenten uit **Ruanda-Urundi 1950** van Gérard De Boe en **Terre Brûlées** van Charles Dekeukeleire voor een documentair project over Rwanda voor de Deutsche Welle TV;
- fragmenten uit **Ruanda-Urundi 1950** van Gérard De Boe voor de documentaire **Rwanda Vers L'apocalypse** van Michael Sztanke, Maria Malagardis en Seamus Haley;
- fragmenten uit **Le Katanga Industriel** van Gérard De Boe voor de documentaire **Le Siècle Des Aventuriers** van Bertrand Delais;
- fragmenten uit **Au centre de l'Amérique Du Sud Inconnue** van Robert de Wavrin voor de documentaire **Bajo Las Banderas, El Sol** van Juanjo Pereyra;
- fragmenten uit **Ça C'est Bruxelles** van Francis Martin voor de documentaire **Ex Utero** van Lili Forestier;
- fragmenten uit **Ruanda-Urundi 1949** en **Ruanda-Urundi 1950** van Gérard De Boe voor de documentaire **Rwanda : Autopsie Du Génocide Des Tutsis** van Vincent Néquache;
- fragmenten uit **Los 4 Golpes** van François Truffaut voor de documentaire **Le Scénario De Ma Vie. François Truffaut** van David Teboul;

- fragmenten uit **La Captive** van Chantal Akerman voor de documentaire **Le Coeur Ailleurs** van Laura Tuillier;
- fragmenten uit **Met onze Visschers naar IJsland** van Victor Billet voor de documentaire **Les Pêcheries à Vapeur d'Ostende** van Gaëtan Saint-Remy;
- fragmenten uit **Visions De Lourdes** van Charles Dekeukeleire voor de documentaire **Les Héritières** van Isabelle Mandin
- diverse fragmenten uit de films van Chantal Akerman voor de documentaire **Chantal Akerman, altijd onderweg** (VRT); diverse archiefbeelden uit de Eerste Wereldoorlog voor de musical 14-18 van Studio 100; diverse fragmenten uit films van Gérard De Boe voor de documentaire reeks **Mobutu's Game** (VRT); beelden uit de Tweede Wereldoorlog voor de documentaire reeks **Hier en Toen** (VRT); beelden rond vrouwenstemrecht voor de documentaire **Elles Votent Comme Papa** van Marianne Klaric; archiefbeelden uit de Eerste Wereldoorlog voor de documentaire **Le Confiné De 14-18** van Frédéric Monteil en de documentaire **1914, Un Été En Enfer** van Nicky Bolster en Philippe Saada alsook voor de documentaire **1914, Le Fracas De La Guerre** van Cédric Gruat;

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie (vervolg)

Onderzoek

Naast de nieuwe producties en het onderzoek dat gedaan werd ter voorbereiding van deze producties, helpt CINEMATEK ook onderzoekers die op zoek zijn naar archiefbeelden. Zo ondersteunde CINEMATEK in 2024 onderzoekers van de universiteiten van Antwerpen, Brussel (VUB en ULB), Gent, Leuven, Luik, Louvain-la-Neuve, Namen en onderzoekers van het IAD, het INSAS en het RITCS. CINEMATEK heeft ook onderzoekers ondersteund van de volgende buitenlandse instellingen: Technische Universität Dortmund, Ludwig-Maximilians-Universität München en de Bauhaus-Universität Weimar in Duitsland; de Université de Bordeaux, Université de Lille, Université de Picardie Jules Verne en de Université Sorbonne Nouvelle in Frankrijk; de Università degli Studi di Firenze in Italië; de Radboud University Amsterdam in Nederland; Universität Wien in Oostenrijk; de Universiteit van Silezië in Katowice in Polen; Universidad Complutense de Madrid en de Universitat de Barcelona in Spanje; de University of Cambridge, University of Oxford, University of Kent en de University of Warwick in het Verenigd Koninkrijk; Dartmouth College en de universiteiten van Minnesota, Nevada, New York, Ohio State, Princeton en Rutgers in de Verenigde Staten.

Distributie

CINEMATEK zorgt voor de distributie van films waarvan het de rechten beheert, in antwoord op aanvragen die ze ontvangt van bioscopen, distributeurs en VOD-platformen. Sinds enkele jaren zet CINEMATEK ook in op de ontwikkeling van een VOD-aanbod (video-on-demand).

In België kon het publiek meer dan veertig films bekijken die gerestaureerd of gecoproduceerd werden door CINEMATEK. Het gaat onder andere om verschillende films van Chantal Akerman, **Any Way The Wind Blows** van Tom Barman, **Dimanche** van Edmond Bernhard, **Daens** van Stijn Coninx, **De man die zijn haar kort liet knippen** van André Delvaux, **Fantômas** van Paul Fejos, **Satori Stress** van Jean-Noël Gobron, **The Boys from Fengkuei** en **The Green Green Grass of Home** van Hou Hsiao-Hsien, **Conte des Trois Diamants**, **Ma'loul fête Sa Destruction**, **Mémoire Fertile** en **Noce en Galilée** van Michel Khleifi, **Déjà S'envole La Fleur Maigre** van Paul Meyer, **La Vie Est Belle** van Benoît Lamy en Mweze Ngangura, **Harpya** en **Opération X70** van Raoul Servais, **Bruxelles-Transit** van Samy Szlingerbaum, **Vivement Ce Soir** van Patrick Van Antwerpen, **Manneken Pis** van Frank Van Passel, **Des Morts** en **Vase de Noces** van Thierry Zéno, beschikbaar op de *video-on-demand*-platformen Avila, LaCinetek, Lumière en Universciné.

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie (vervolg)

Tentoonstellingen

De tentoonstelling *Chantal Akerman - Traveling* met archieven, installaties en recent ontdekte en gedigitaliseerde kortfilms werd georganiseerd door CINEMATEK en de Chantal Akerman Foundation. De tentoonstelling opende in het Paleis voor Schone Kunsten, BOZAR in Brussel en reisde later naar Jeu de Paume in Frankrijk, waar ze ook symposia en screenings organiseerden en medewerkers van Chantal Akerman uitnodigden om over haar werk te praten.

Dankzij de steun van Wallonie-Bruxelles International - de overheidsdienst die verantwoordelijk is voor internationale betrekkingen voor de Belgische Communauté française (Franse Gemeenschap) - werd een reizende retrospectieve van het werk van Chantal Akerman georganiseerd, dwars door China. Verder werden er retrospectieven van Chantal Akerman opgezet bij KAVI (National Audiovisual Institute, Finland).

Films uit de collectie werden getoond in volgende tentoonstellingen:

- *Stad in Oorlog. Antwerpen 1940-1945* in het MAS in Antwerpen (07.09.2023-2028);
- *Le Lombard. Een familiezaak* in het Stripmuseum in Brussel (09.09.2023-06.10.2024);
- *Animaux Fantastiques* in het Lourve Lens, Frankrijk (27.09.2023-22.01.2024);
- *Le Sport, tout un art* in het Museum voor Schone Kunsten in Charleroi (25.11.2023 - 21.04.2024);
- *Ferro non ferro* in het Industriemuseum in Gent (01.12.2023 - 01.09.2024);
- *Stil in beweging* in de Kunstacademie Tielt (22.02.2024 - 23.03.2024);
- *James Ensor. Inspired by Brussels* in KBR (22.02.2024 - 02.06.2024);
- *James Ensor. Maestro* in Bozar (29.02.2024 - 23.06.2024);
- *Naar Antarctica* in het MAS (21.06.2024 - 03.09.2024);
- *Arte Povera* in Bourse de Commerce - Pinault Collection, Parijs (07.10.2024 - 20.01.2025);
- *Le surréalisme. Bouleverser le réel* in het BAM (Beaux-Arts Mons) (19.10.2024 - 16.02.2025);
- *Magritte* in de Art Gallery of New South Wales in Australië (26.10.2024 - 09.02.2025);
- *Paris, capitale de la perle* in de École des arts joailliers, Parijs (21.11.2024 - 28.03.2025);
- De permanente tentoonstelling van het Comic Art Museum te Gent;
- De permanente tentoonstelling van het Malmedy War Museum⁴⁴ (opening vanaf december 2025).

Naar aanleiding van de restauratie van **Golden Eighties** was er naast een heruitgave van de film in de Belgische bioscopen, een tentoonstelling van setfoto's in een bioscoop (Palace) in Brussel.

1.1 De filmcollectie

1.1.2 De digitale collectie

De digitale collectie biedt toegang tot de filmcollectie voor bioscopen, festivals of productiehuisen die bijna allemaal uitsluitend met digitale bestanden werken. De digitale collectie is ook de plaats van bewaring voor Belgische films, die sinds 2012 bijna uitsluitend in digitaal formaat worden gemasterd.

Digitale toegang tot de collectie & het Digilab

Weinig bioscopen kunnen nog films op pellicule vertonen en de productie van projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van archiefmateriaal gebeurt digitaal. Daarom is digitale toegang tot een filmcollectie een noodzaak.

Het Digilab, het digitaliserings- en restauratielaboratorium van CINEMATEK, zorgt voor de kwalitatieve digitalisering en restauratie van de films in de collectie om ze toegankelijk te maken voor de verschillende gebruikers. Het Digilab zorgt daarnaast ook voor de dataopslag van gedigitaliseerde films, gerestaureerde films en van nieuwe, digitale films.

Depots van het VAF en het Centre du Cinéma

Nieuwe Belgische films die digitaal worden geproduceerd, deponeren de producenten bij CINEMATEK volgens de respectievelijke overeenkomsten tussen enerzijds het VAF of het Centre du Cinéma en anderzijds CINEMATEK. Enkele voorbeelden van recente films die CINEMATEK bewaart: **Holy Rosita** van Wannes Destroop, **Sountrack to a Coup d'Etat** van Johan Grimonprez, **Maldoror** van Fabrice Du Welz, **Here** van Bas Devos, **L'Ennemi** van Stephan Streker, **Les damnés ne pleurent pas** van Fyzal Boulifa, **Fuga** van Mary Jimenez, **Le bleu du caftan** van Maryam Touzani, **Panique au Village: Les Grandes Vacances** van Stéphane Aubier, **T'es morte Hélène** van Michiel Blanchart en **The Green Border** van Agnieszka Holland.

Aanwinsten van de collectie

De acquisitie van digitale formaten werd geïntensiveerd; dit jaar voegden we 6.627 nieuwe items toe. Momenteel bedraagt de totale filmcollectie 277.383 (zowel analoge als digitale formaten), in 2023 waren dat er 265.720, in 2022 255.785 en in 2021 247.824 - wat overeenkomt met 88.945 filmtitels - in 2023 waren dat er 86.053, in 2022 86.984 en in 2021 84.864.

Steun voor digitalisaties en restauraties

De digitalisatie en restauratie van films vereist aanzienlijke financiële middelen en CINEMATEK is zeer dankbaar voor de steun die het ontvangt voor deze belangrijke activiteiten, met name van volgende partners:

- naast zijn essentiële steun aan de volledige werking van CINEMATEK, financiert Belpo de digitalisering van de film- en Film Related collecties van CINEMATEK, via het digitaliseringsproject DIGIT-04;
- de Fédération Wallonie-Bruxelles steunt de digitalisatie en de restauratie van films met een permanente esthetische, technische en historische interesse voor de Fédération Wallonie-Bruxelles. Dit project van drie jaar (2023-25) wordt gefinancierd door de Europese Unie - NextGenerationEU via de Fédération Wallonie-Bruxelles;
- ACE (de Association des Cinémathèques européennes) steunde de restauratie van **21:12 Piano Bar** van Mary Jimenez en **Fantastic Flowers** (een joint restoration project samen met Eye Filmmuseum en Filmarchiv Austria) in het kader van het initiatief Ace Seizoen van klassieke films A Season of Classic Films, dat deel uitmaakt van het project FWB - Europe Relance.

Investerings

Met de steun van de Fédération Wallonie-Bruxelles, de Europese Unie en Belpo kon het Digilab in 2023 investeren in een nieuwe filmscanner (Arriscan XT), maar ook in een *upgrade* van de servers en in de uitbreiding van de infrastructuur voor de opslag van digitale data en de infrastructuur voor de digitalisering en restauratie van films.

In 2024 werd geïnvesteerd in ons digitale laboratorium door nieuw Diamant-werkstation te kopen en door de upgrade van de server workflow, om in 4K te kunnen werken.

1.1 De filmcollectie

1.1.3 De analoge collectie

Het team van de analoge collectie staat in voor de conservatie van de collectie door de analyse en verificatie van de kopieën, belangrijk werk dat o.a. de projectie op pellicule mogelijk maakt. Het team zorgt daarnaast voor de inventarisatie en catalogisering van nieuwe aanwinsten aan de collectie en waakt over de goede bewaring van de collectie volgens de normen die door de internationale gemeenschap van filmarchieven gedefinieerd zijn.

Aanwinsten aan de analoge collectie

Hoewel analoge film niet meer het meest gebruikte distributiemedium is, blijft de analoge collectie aangroeien. Zo ontving CINEMATEK in 2024 vier belangrijke depots, van voornamelijk non-fictie films, van het NATO - het Noord-Atlantisch Verdrag, de Belgische Politie, het Atelier Graphoui - Brussels collectief van cineasten, audiovisueel productiehuis en creatief centrum, en het DACOB - Archief en Bibliotheek voor de studie van het Communisme.

Aanwinsten van de collectie

In 2024 werden 2.279 nieuwe filmelementen aan de collectie van het Archief toegevoegd, een aanzienlijke stijging ten opzichte van de 1709 in het voorgaande jaar. Deze stijging is met name opmerkelijk gezien de geleidelijke afname van het filmbezit in de jaren voorafgaand aan de pandemie, toen digitale formaten hun intrede deden in nieuwe producties. Tijdens de twee jaar van de pandemie dwongen wijdverspreide sluitingen veel mensen ertoe hun huizen, magazijnen en kantoren op te ruimen, wat vaak leidde tot de ontdekking van verborgen filmschatten. Als gevolg hiervan was er in 2020 een aanzienlijke toename van de depots - in totaal kwamen er 1.863 nieuwe items in de collectie, vergeleken met 434 in 2019. In deze context is het cijfer voor 2024 buitengewoon verrassend, maar tegelijkertijd consistent met deze trend waarbij filmmateriaal door particulieren wordt gevonden. Deze elementen werden voornamelijk gedeponereerd door particuliere verzamelaars en Belgische instellingen.

Samenwerking met Meemoo

Via de samenwerking tussen Meemoo (Vlaams Instituut voor het archief) en CINEMATEK, doet Meemoo beroep op de expertise en de infrastructuur van CINEMATEK voor het archiefbeheer van cinematografische werken. In CINEMATEK wordt het filmmateriaal geïnventariseerd, de staat en de prioriteit voor digitalisatie worden bepaald en het nodige voorbereidend werk voor digitalisatie wordt uitgevoerd. Daarnaast zorgt CINEMATEK voor de mogelijkheid van het depot van het materiaal voor de bewaring op lange termijn.

1.2 De Film Related collecties

Het departement van de Film Related collecties beheert de bibliotheek die toegankelijk is voor het publiek en het documentatiecentrum dat zorgt voor de aangroei, de conservatie, de digitalisering en de toegang tot de filmgerelateerde collecties zoals boeken, tijdschriften, foto's, affiches, persmappen, archieffondsen en scenario's, zowel op papier als digitaal.

De bibliotheek, het documentatiecentrum en het fotoarchief

In 2024 ontving de bibliotheek 869 Belgische en internationale onderzoekers, die 3.223 documenten consulteerden die bewaard worden in het documentatiecentrum (digitale consultaties niet inbegrepen). De leeszaal van de bibliotheek is 2,5 dagen per week open voor het publiek.

De Film Related boekencollectie bedraagt momenteel 69.922 exemplaren voor 69.041 titels (+ 1.500 titels in 2024). Eind 2024 bedroeg de rubriek periodieke publicaties 878 titels van jaarboeken, 1.541 titels van festivalpublicaties en 3.890 titels van tijdschriften (+ 527 edities in 2024), waarvan tientallen Belgische titels uit het begin van de twintigste eeuw, goed voor 400.000 pagina's, die reeds gedigitaliseerd zijn. Een volledige inventaris van onze periodieke publicaties en boeken, evenals een volledige index van de afgelopen 60 jaar, is online beschikbaar op de websitecatalogus van het filmarchief. Deze catalogus bevat nu 1.634.253 referenties voor 335.979 items.

Het fotoarchief bewaart *stills* op papier voor zo'n 55.128 inzendingen (waarvan meer dan 3.000 titels van Belgische producties), goed voor meer dan 661.000 *stills*. In 2024 zijn 34.540 *digital born* en gedigitaliseerde foto's en 7.957 *digital born* en gedigitaliseerde posters toegevoegd aan de digitale collectie, die nu 911.707 foto's en 45.310 posters in digitaal formaat bevat. De collectie filmposters bevat nu meer dan 46.493 posters op papier (+ 2.108 posters in 2024).

Andere Film Related collecties

Ongepubliceerde filmscripts en scenario's maken ook deel uit van de collecties (ca. 7.100). De collecties bevatten eveneens e-nieuwsbrieven met betrekking tot film (59.186 nieuwsbrieven) en verschillende archiefstukken.

Uitleningen

Het documentatiecentrum heeft originele documenten uitgeleend voor een tentoonstelling in het Sint-Gorikshallen rond de Art Deco cinema's van Brussel. Een maquette van een bootcinema uit de collectie van Claude Diouri werd uitgeleend aan de ULB, die hiervan een 3D-scan wil maken.

Schenken en depots

Het documentatiecentrum ontvangt giften en vrijwillige depots van personen en instellingen die hun documenten en documentencollecties voor bewaring willen toevertrouwen aan CINEMATEK.

In 2024 waren dat depots van de archieven van cineast-producent Boris Szulzinger en regisseur João Correa. Daarnaast ontvingen we schenkingen van boeken en tijdschriften van het FIAF (Fédération Internationale des Archives de Film) en van het Centre Pompidou.

Uitwisselingen

Zoals in 2023, wisselde het documentatiecentrum dubbels van boeken en tijdschriften uit met de bibliotheek van de Biënnale van Venetië. Het documentatiecentrum van CINEMATEK stelde haar DVD-collectie ter beschikking aan Sint-Lukas Brussel, waarna CINEMATEK eveneens van hun totale collectie DVD en Blu-ray gebruik kan maken in de toekomst.

Boeken- en posterverkoop

Er werd voor het eerst sinds 2017 opnieuw een boeken- en posterverkoop georganiseerd met een overweldigend succes. 788 bezoekers kochten gedurende 2 dagen in totaal voor 8.409,75 euro aan dubbels van boeken en surplus van filmposters.

1.2 De Film Related collecties

Het delen van kennis

In het kader van de samenwerking die sinds enkele jaren bestaat met de Université de Lille (Masters 1 en 2 'Études cinématographiques'), gaven de verantwoordelijken van het documentatiecentrum en de analoge collecties cursussen (21 u.) en ateliers (24 u.) aan de Rijselse studenten.

Daarnaast ontving het departement van de Film Related collecties groepen studenten van de Master 'Arts du Spectacle' aan de ULB en de studenten van het FilmMemory programma 'Master of Arts in European Film Heritage, History and Cultures'.

De coördinator van de Film Related collecties gaf ook een gastcollege voor deze studenten van Sint-Lukas Brussel.

Digitalisering

In het kader van het digitaliseringsplan van het Federaal Wetenschapsbeleid (Belspo) heeft het documentatiecentrum de digitalisering verdergezet van de Belgische filmtijdschriften van het begin van de 20e eeuw (ca. 145.000 pagina's) en van de filmaffiches (ca. 7.000 affiches) in 2024.

Het team van het documentatiecentrum zorgt voor het sorteren, de selectie, inventarisatie, indexatie en voorbereiding van de te digitaliseren documenten alsook voor de kwaliteitscontrole na de digitalisering, die extern gebeurt. Dit werk omkadert de digitalisering zelf en is tijdsintensief.

De grote collectie digitale of gedigitaliseerde persknipsels, persmappen, artikelen uit nieuwsbrieven, scripts, programma's en andere documenten, dagelijks ge-update door de medewerkers van deze afdeling, maakt deel uit van de filmgerelateerde collecties.

Meer dan 1.425.000 digitale teksten met betrekking tot Belgische en internationale films, verspreid over een periode van meer dan 100 jaar, zijn in het bezit van CINEMATEK; deze waardevolle collectie, die geïndexeerd en OCR (Optical Character Recognition) gelabeld is, is beschikbaar voor het publiek op de terminals in de bibliotheek.

Met de steun van Belspo kon het documentatiecentrum investeren in de actualisatie van de servers van de Film Related collectie en in nieuwe workstations voor de verificatie van de gedigitaliseerde documenten.

2. PUBLIEKSWERKING

2.1 De filmprogrammatie

2.1.1 Overzicht van de activiteiten

Naast het werk van het team van de programmatie en de filmcollectie voor elke vertoning - zoals het selecteren van films en het controleren van de kopieën - vereisen de evenementen bijkomende voorbereiding. De programmatoren nemen contact op met regisseurs en andere gasten, ontvangen hen en ontwikkelen samenwerkingen met talloze partners.

Hierdoor kan CINEMATEK unieke programma's aanbieden rond het werk van individuele regisseurs, acteurs, diverse filmberoepen of specifieke thema's. Tegelijkertijd vertegenwoordigen de terugkerende programma's een reeks films opgebouwd rond specifieke items, zoals stomme films of B-series films. In de Studio Agnès Varda richt het programma zich op de relatie tussen filmgeschiedenis en nieuwe releases. Het onderstaande overzicht geeft enkele emblematische evenementen weer die in 2024 plaatsvonden. Het is niet exhaustief, maar weerspiegelt wel de grote diversiteit van de programma's die CINEMATEK aanbiedt, in overeenstemming met een van haar fundamentele missies: haar collecties toegankelijk maken voor zoveel mogelijk mensen.

Elk kwartaal verschijnt er een CINEMATEK-programmabrochure, alle uitgaven van 2024 kunnen aangevraagd worden via de website cinematek.be.

Cycli en retrospectieven

Elk trimester zet het programma *Artists in Focus* cineasten uit alle hoeken van de wereld in de kijker, en bestrijkt een breed spectrum van filmcreaties, zowel fictie als documentaire: Danièle Huillet & Jean-Marie Straub, Yvonne Rainer, Chantal Akerman, Rabah Ameur-Zaïmeche, Fien Troch, Johan van der Keuken, enz. De filmmakers, die soms worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze cycli, krijgen vaak een carte blanche op basis van titels uit onze collecties.

Deze retrospectieven worden aangevuld met andere cycli, gegroepeerd in de categorie Classics & Anthology, die het werk van de grote namen van de 7de kunst verkennen: Hanna Schygulla, Harold Lloyd, Donald Sutherland, Nagisa Ôshima, Max Ophüls, Alfred Hitchcock en een programma gewijd aan de Georgische cinema in het kader van Europalia Georgia, in 2024.

Programma's voor een jong publiek

Films voor een jong publiek zijn altijd een essentieel onderdeel geweest van de programmering van CINEMATEK. Of het nu gaat om workshops die worden aangeboden in het kader van festivals (Filem'On, BAFF), gericht op

schoolpubliek; speciale evenementen (zoals een schaduwtheatervoorstelling: *La méthode du Docteur Spongiak*); specifieke communicatiekanalen (brochure en Instagram pagina Cinema'Ket) of een programmatie op maat, het jonge publiek speelt een belangrijke rol in onze activiteiten.

Cursussen, lezingen, inleidingen

Een ander belangrijk aspect van onze programmatie is het aanbod van inleidingen, lezingen, en andere activiteiten ter begeleiding van de vertoningen. Elk kwartaal biedt CINEMATEK een brede waaier aan evenementen aan om dieper in te gaan op bepaalde thema's, films en cycli in hun context te plaatsen of - eenvoudiger nog - het publiek de juiste sleutels aan te reiken voor een beter begrip en waardering van cinema in al haar rijkdom en complexiteit.

In 2024 werden onder andere de volgende evenementen georganiseerd: *Tribute to Kenneth Anger*, met bijzondere aandacht voor het werk van deze invloedrijke figuur binnen de onafhankelijke en experimentele cinema; *A Lost Continent of Cinema. Filmfarsi, an Iranian Paradox*, gewijd aan de Iraanse cinema; Italiaanse cinema uit de jaren 1970; *Zero Hour? Reconstructing Post-War Belgian* ...

2.1 De filmprogrammatie

2.1.1 Overzicht van de activiteiten (vervolg)

... *Cinema* over de naoorlogse Belgische cinema; Paul Haesaerts, Valérie Massadian, en anderen.

Diversiteit van genres en benaderingen

CINEMATEK wil ook de diversiteit van de cinematografische creatie uit het verleden en het heden weerspiegelen. In haar programmatie reserveert zij daarom een bijzondere plaats voor enkele van de vergeten of onzichtbare werken die een essentiële rol hebben gespeeld of nog steeds spelen in de geschiedenis van de 7de kunst.

De meeste van deze films maken deel uit van cycli zoals *Our story* dat ons uitnodigt om de rijke geschiedenis van LGBTQIA+ cinema te verkennen (*Queer Bergman*; *'Something Different Down Here' Living in the Alienverse*; *The Missing Movies*; *(Festival) Massimadi: A Journey into Liminal Space*; *The Early Works of the Late Terence Davies*; *Photo-sensibles: A Queer History Through Images*; ...); B tot Z dat zich richt op alternatieve en/of exploitatiecinema (*Sharks*; *Supernatural Slasher*; *Nocturnal Obsessions*; *Dracula Made in Hammer*; *Yuppie Nightmares from the 1980s*, ...).

Alle programma's met het label "Âge d'Or" in de programmatie van CINEMATEK belichten een brede selectie originele en vernieuwende films op de marges van de filmgeschiedenis.

Ontdek of herontdek de klassiekers

CINEMATEK biedt ook een aantal terugkerende cycli aan (*Films de Jadis* op donderdagnamiddag, *Classics*, *Anthologie Libre*, *Anthologie du cinéma muet* gewijd aan stomme films met live begeleiding op de piano) die de kans bieden om de tijdloze klassiekers van de filmgeschiedenis te (her)ontdekken. Deze vormen een essentieel onderdeel van onze programmatie.

Gasten

Het hele jaar door verwelkomt CINEMATEK een groot aantal gasten - waaronder kunstenaars, filmmakers en academici - om bepaalde vertoningen in te leiden en in gesprek te gaan met het publiek.

Voor 2024 kunnen we onder anderen praten over: Jorn Plucieniczak (regisseur), Guy-Marc Hinant (regisseur), Wouter Hessels (RITCS/INSAS), Steven Jacobs (Universiteit Gent), Ehsan Khoshbakht (regisseur en auteur), Sylviane Akerman, Jan Decorte (regisseur), Cyril Béghin (auteur), Laura Mulvey (regisseur), Christina Lindberg (actrice), Claire Atherton (redacteur en artistiek medewerker van Chantal Akerman), Roland Lethem (regisseur), Circé Lethem (actrice), Ulrike Ottinger (regisseur), Anouk De Clercq (regisseur), enz.

Door de stijgende bezettingsgraad zijn vertoningen regelmatig volzet.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.2 CINEMATEK (museum en bioscoop)

CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, is de plaats bij uitstek waar het publiek de filmcollectie van CINEMATEK kan ontdekken. Het programmatieteam selecteert zorgvuldig de films die er worden vertoond en presenteert via een reeks programma's een filmaanbod dat absoluut uniek is. CINEMATEK ontvangt het publiek 365 dagen per jaar, met vier voorstellingen per dag, op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag en met extra voorstellingen op donderdag en in het weekend.

Bezoekerscijfers

In 2024 reserveerden 62.827 toeschouwers een ticket voor een van de 1.560 vertoningen in CINEMATEK.

Wegens werken in BOZAR heeft CINEMATEK haar deuren tijdelijk moeten sluiten tussen 22 juli en 14 augustus 2024 (23 dagen). Deze uitzonderlijke sluiting, die buiten onze controle lag, had slechts een beperkte impact op het totale aantal toeschouwers voor het jaar.

Naast de publieke vertoningen die 's avonds plaatsvinden, ontvangt CINEMATEK filmscholen, universiteiten, culturele instellingen, ambassades en verschillende groepen van alle leeftijden die een activiteit rond film willen organiseren. Dit jaar vonden er 196 van zo'n voorstellingen plaats.

Tentoonstellingen

CINEMATEK organiseert tentoonstellingen in de museumruimte, die steeds een verband houden met de filmprogrammatie.

In 2024 vond de tentoonstelling *Corneille Hannoset : salle noire, carré blanc, fauteuils rouges* (12.02.2024-23.02.2024) plaats, naar aanleiding van de publicatie van een boek door CINEMATEK.

CINEMATEK was ook nauw betrokken bij de grote tentoonstelling *Chantal Akerman: Travelling* (14.03.2024-21.07.2024) in BOZAR, die internationaal zal reizen (Parijs, Lissabon, ...).

In het najaar werd de retrospectieve van CINEMATEK, gewijd aan Johan van der Keuken, aangevuld met een tentoonstelling van archiefstukken die de band illustreren tussen de cineast en de stad Brussel, *Johan van der Keuken : Voir, regarder, filmer* (09.11.2024).

Vanaf december 2024 presenteerde CINEMATEK een nieuwe tentoonstelling in het kader van de retrospectieve gewijd aan de Duitse cineast Ulrike Ottinger.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.2 CINEMATEK (museum en bioscoop)

Bezoekerscijfers (in detail)

Ledouxzaal (117 plaatsen)		Totaal	jan	febr	maart	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
2024	# billets	48.848	4508	4693	5157	4613	3763	3476	2749	2361	3729	4962	4655	4182
	séances	770	79	77	77	73	78	76	52*	35*	77	80	78	75
2023	# tickets	50.323	4195	4666	5437	4549	3677	2873	3740	3960	3649	5211	5526	2840
	vertoningen	915	75	69	81	75	73	76	81	79	70	81	78	77
2022	# tickets	45.073	3131	3105	4236	3854	3204	3284	3438	2564	4388	4695	5562	3612
	vertoningen	918	74	70	76	76	80	71	78	72	79	73	90	79
2021	# tickets	24.275	-	-	-	-	-	2072	3371	3289	3712	4286	5352	2193
	vertoningen	509	-	-	-	-	-	55	56	82	71	82	88	75
2020	# tickets	21.122	4923	4789	1717	-	-	-	2112	2340	2651	2590	-	-
	vertoningen	478	74	73	28	-	-	-	73	76	83	71	-	-
2019	# tickets	53.985	5182	3978	5027	4284	4714	3634	3678	4675	4088	5211	4966	4548
	vertoningen	924	76	67	79	74	76	78	77	80	74	83	80	80

Plateauzaal (29 plaatsen)		Totaal	jan	febr	maart	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
2024	# billets	13.350	1312	1172	1473	1114	807	902	753	550	1108	1388	1522	1249
	séances	617	62	56	63	61	61	64	45*	32*	61	61	65	63
2023	# tickets	13.135	1241	1203	1156	1220	1208	842	1191	1222	803	913	1194	942
	vertoningen	724	61	58	63	62	62	60	63	61	57	52	66	59
2022	# tickets	11.412	702	749	820	946	814	911	1054	1055	789	1161	1284	1127
	vertoningen	729	60	56	62	61	62	60	62	62	55	59	65	65
2021	# tickets	488	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	488
	vertoningen	63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63
2020	# tickets	2.817	1241	1165	411	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	vertoningen	140	60	58	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2019	# tickets	13.961	1194	1116	1279	893	870	1059	1224	1433	1111	1289	1319	1174
	vertoningen	721	55	54	62	57	57	60	62	62	60	65	64	63

Il faut noter que les chiffres des années 2020-2022 étaient impactés par les mesures contre le coronavirus.

* Cinematek était fermée du 22/07 au 15/08/2024 en raison de travaux de Bozar. /
Cinematek was gesloten van 22/07 tot 15/08/2024 omwille van werken in Bozar.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 De Studio Agnès Varda in Flagey

In samenwerking met de coöperatieve cinema Kinograph en met Flagey, ontvangt CINEMATEK het publiek 5 dagen per week in de Studio Agnès Varda, onder de naam Cineflagey.

De lijn van de programmatie van Cineflagey legt het verband tussen de filmgeschiedenis en de hedendaagse cinema, door films uit de archieven van CINEMATEK, gerestaureerde films en nieuwe releases samen te programmeren. De activiteiten in de Studio Agnès Varda worden gesteund door de Fédération Wallonie-Bruxelles, in het kader van de steun aan *arthouse*-bioscopen.

Overzicht activiteiten

Onder de opmerkelijke cycli en filmmakers die in 2024 aan bod kwamen vinden we onder anderen Charlie Chaplin, Jonathan Glazer, Oliver Stone (in het kader van het Millennium Festival), Justine Triet, de componist Ennio Morricone aan wie een conferentie werd gewijd, Shin'ya Tsukamoto, Sally Potter, het zomerprogramma *Raging Summer* in juli en augustus 2024, met tal van gerestaureerde klassiekers en nooit eerder vertoonde films, Claire Denis, acteur Nicolas Cage en regisseur Rob Reiner om het jaar af te sluiten.

Bezoekerscijfers

In 2024 trok CINEFLAGEY 41.680 bezoekers aan, een stijging van 15% ten opzichte van 2023. Klassiekers alleen al waren goed voor meer dan 10.800 bezoekers, wat neerkomt op ongeveer 27% van het totale jaarlijkse publiek.

Tot de top vijf behoorden onder andere **Paris, Texas** (1.096 bezoekers) en **Stop Making Sense** (860 bezoekers).

Bezoekerscijfers (in detail)

Studio Agnès Varda (121 plaatsen)		Totaal	jan	febr	maart	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
2024	# billets	40.158	5003	3731	3215	1749	2464	2320	2358	2345	3169	4128	5002	4674
	séances	878	78	54	66	53	71	79	72	81	71	90	75	88
2023	# tickets	34.498	3283	1693	2731	2597	1921	2402	2980	3297	2928	2927	4183	3556
	vertoningen	833	72	34	73	54	62	71	76	74	76	78	78	85
2022	# tickets	14.771	122	1036	548	713	879	1040	778	815	2096	2568	2191	1985
	vertoningen	753	9	61	60	47	58	82	81	67	68	75	68	77
2021	# tickets	6.469	-	-	-	-	-	638	838	1379	704	1122	1381	407
	vertoningen	489	-	-	-	-	-	56	99	80	54	77	69	54
2020	# tickets	7.702	2515	1727	600	-	-	-	-	-	1060	1800	-	-
	vertoningen	258	93	43	23	-	-	-	-	-	45	54	-	-
2019	# tickets	24.976	2289	2180	1562	1898	1552	1246	2450	2490	2031	2285	2752	2241
	vertoningen	917	80	83	59	71	53	70	89	95	66	80	87	84

Het is belangrijk rekening te houden met de impact van de coronacrisis op de cijfers van 2020-2022.

2.2 Educatie

Voor de educatieve activiteiten in 2024, werkt CINEMATEK (het Koninklijk Belgisch Filmarchief) volgens twee verschillende regimes. Enerzijds het oude systeem waarbij educatieve activiteiten worden georganiseerd via een structurele samenwerking met twee partners, namelijk Cinéa, de Vlaamse dienst voor Filmcultuur (VDFC), en Cinéfiltres, 'le Service de Culture Cinématographique' (SCC). Het gaat om twee aparte vzw's, met een eigen karakter en een eigen doelpubliek, die nauw samenwerken met het team publieke activiteiten van CINEMATEK.

Sinds april 2024, heeft CINEMATEK haar educatief aanbod gereorganiseerd. Twee medewerkers (een Franstalige en een Nederlandstalige) organiseren jeugd- en schoolactiviteiten voor 5 tot 18-jarigen. Hiernaast blijft CINEMATEK samenwerken met Cinéa en Cinéfiltres voor het permanente educatieaanbod.

2.2.1 Geleide bezoeken

De geleide bezoeken in CINEMATEK vinden plaats in het Nederlands, Frans of Engels en laten de bezoekers kennismaken met de geschiedenis van de film, o.a. door een bezoek aan de *Wunderkammer* – het rariteitenkabinet – in combinatie met de projectie van een stille film. In 2024 heeft CINEMATEK 54 groepen ontvangen voor een rondleiding.

2.2.2 Workshops

CINEMATEK organiseert workshops voor jongeren van 5 tot 18 jaar in CINEMATEK en in scholen. De jongeren kunnen zo verschillende aspecten van de filmcultuur en -geschiedenis ontdekken aan de hand van vijf thema's: 'acteurs-spel', 'pré-cinema', 'special effects', 'geluid in film' en 'animatiefilm'. In 2024, werden er 74 Franstalige en 15 Nederlandstalige educatieve activiteiten georganiseerd in CINEMATEK, alsook 32 screenings voor klassen. In totaal werden er 1132 jongeren bereikt. De Nederlandstalige medewerkster startte pas in de loop van 2024, vandaar is er een verschil in het aantal educatieve activiteiten.

Sinds 2024, is CINEMATEK een culturele partner in het Méliès-project dat bestaat in het kader van het PECA (Parcours d'éducation culturelle et artistique) van de Fédération Wallonie-Bruxelles. Het Méliès-project biedt leerlingen de mogelijkheid om in een reeks van drie activiteiten kennis te maken met werken en/of artiesten, een culturele activiteit te beoefenen en om kennis op te doen in het domein van bewegend beeld en media-educatie. CINEMATEK ontvangt van de Fédération Wallonie-Bruxelles steun tijdens de schooljaren 2023-24 en 2024-25, voor de activiteiten binnen het project.

Sinds het schooljaar 2024-2025, ontwikkelde CINEMATEK een Nederlandstalig educatief programma waarin school- en vrijetijdsactiviteiten worden voorzien. Aan de hand van participatieve en vernieuwende publieksactiviteiten, is het ons doel om een Vlaams, jong en divers publiek te bereiken, en om de drempel te verlagen voor kwetsbare groepen. Zodoende willen we een breder publiek in Vlaanderen toespreken. Voor het Cinema'KET- project wordt CINEMATEK gesteund door de Vlaamse Gemeenschap.

2.2 Educatie

2.2.3 Samenwerking met Cinéfiltres en Cinea

Cinéfiltres biedt verschillende educatieve activiteiten aan, zowel voor een jong publiek als voor volwassenen. Zo wil Cinéfiltres haar missie realiseren om permanente educatie rond en via film te bieden en werkt daarbij op hedendaagse maatschappelijke vragen en thema's in lijn met de algemene visie van CINEMATEK.

Cinea richt zich tot (jong)volwassenen, organiseert en werkt mee aan verschillende festivals en presenteert op zijn site artikels over film in de reeksen 'Photogénie' en 'Anatomie van de film'. Cinea organiseert en programmeert jaarlijks het Zomerfilmcollege, dat doorgaat in De Cinema – de plaats voor de filmwerking van het M HKA – waarbij films uit de collectie van CINEMATEK vertoond worden. Van 7 tot 13 juli lag de focus op twee filmhistorische thema's, enerzijds *Les Rites de Passage: Histoire Individuelle des Films d'Ado*, alsook *Les Différentes Mondes de Satyajit Ray*, aan de hand van een vijftiental lezingen en een twintigtal filmvertoningen.

Doorheen het jaar zorgt de samenwerking tussen Cinea, De Cinema en CINEMATEK voor de mogelijk om films uit de collectie van CINEMATEK te vertonen. In 2024 vonden 52 voorstellingen plaats in De Cinema met films uit de collectie van CINEMATEK, en dit voor 4226 bezoekers. Daarnaast werkten Cinea en CINEMATEK in 2024 samen aan de distributie van de restauratie van *Golden Eighties* van Chantal Akerman (in samenwerking met de Fondation Chantal Akerman).

2.3 Communicatie

De communicatiedienst informeert het publiek en de pers over de werking van de instelling en over de diverse activiteiten, waaronder de evenementen in CINEMATEK en in de Studio Agnès Varda, in Flagey.

2.3.1 Strategie

In 2024 heeft CINEMATEK twee fundamentele doelstellingen nagestreefd in haar communicatiestrategie: enerzijds het vergroten van de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van haar programmatie voor het publiek, en anderzijds het waarderen van haar werk voor het behoud en de restauratie van het filmerfgoed. Deze dubbele ambitie werd belichaamd door een aanhoudende redactionele output, een gerichte ontwikkeling van digitale tools en een versterkte aanwezigheid in de media.

Het communicatieteam blijft investeren in digitale formaten, met name door de regelmatige publicatie van originele inhoud op de website en sociale netwerken. Artikels, interviews, videofragmenten “behind the scenes” waren de hoogtepunten van het seizoen, zoals de focus op Chantal Akerman, de presentatie van de archieven en de rol van de filmarchieven, evenals het werk van het Digilab dat in de schijnwerpers werd gezet.

2.3.2 Communicatiemiddelen

Newsletter

De newsletter is een centraal communicatiekanaal en wordt momenteel twee keer per maand verstuurd. Een eerste editie voor de presentatie van het maandprogramma en een tweede gewijd aan een specifiek thema of een bepaalde persoonlijkheid. De nieuwsbrief telt in totaal 6.837 Franstalige en Nederlandstalige abonnees, met een opmerkelijke gemiddelde open rate van 49%. CINEMATEK, een speciale editie voor een jong publiek, werd gelanceerd aan het begin van het nieuwe schooljaar, met een mailing bij elk nieuw programma. Deze driemaandelijkse nieuwsbrief wordt gestuurd naar een gericht segment van ouders en leerkrachten.

Sociale media

In 2024 heeft CINEMATEK haar digitale strategie verder ontwikkeld door haar aanwezigheid op sociale media te diversifiëren, met een bijzondere aandacht voor het aanpassen van content aan de specifieke kenmerken van elk platform. Op Instagram ligt de focus op creatieve en meeslepende inhoud, met name via muzikale reels, vergezeld van originele composities gecreëerd door de pianisten van CINEMATEK, en interactieve formaten die directe betrokkenheid aanmoedigen.

Facebook blijft een essentieel distributiekanaal, met dagelijkse publicaties van voorstellingen en een sterke toename in interacties: 46.000 abonnees, 41.000 likes en 32.500 geregistreerde interacties - een stijging van 156,5% ten opzichte van 2023. CINEMATEK heeft op Instagram nu 16.300 volgers en een cumulatief bereik van meer dan 81.200.

Het jaar 2024 markeerde ook een nieuwe fase in het gebruik van YouTube, met de ontwikkeling van bijkomende videoformaten. Naast de lange interviews die tijdens retrospectieven in de zalen worden opgenomen, werd een reeks korte video's gelanceerd onder de titel Three Questions, waarin kijkers een gastspreker leren kennen aan de hand van drie sleutelelementen. In totaal werden er in 2024 20 video's gepubliceerd, met een publiek van bijna 6.000 abonnees en 137.8000 weergaven.

Tot slot heeft CINEMATEK haar aanwezigheid op professionele en gespecialiseerde platforms versterkt. LinkedIn fungeert nu als een strategisch kanaal voor informatie-uitwisseling rond partnerschappen en projectoproepen, terwijl Letterboxd helpt om een trouwe gemeenschap van film liefhebbers samen te brengen. We blijven de evolutie van platforms zoals Bluesky en Mastodon opvolgen om een continue innovatiedynamiek te waarborgen.

2.3 Communicatie

2.3.3 Pers

Het jaar 2024 werd gekenmerkt door een blijvende mediavisibiliteit voor CINEMATEK, met bijna 200 artikelen gepubliceerd in de Belgische geschreven pers, evenals talrijke vermeldingen op radio, televisie en in de online media. Dankzij gerichte redactionele partnerschappen - in het bijzonder met BRUZZ - werd het bereik vergroot naar een breder publiek, terwijl de lokale verankering van de instelling werd versterkt. 54% van de berichtgeving kwam uit de Franstalige pers, 44% uit de Nederlandstalige pers, verspreid over meer dan 50 verschillende media. De verhouding tussen de twee taalgroepen blijft dus relatief evenwichtig.

Een van de hoogtepunten van het jaar was de retrospectieve rond Chantal Akerman, die 22% van alle persaandacht genereerde. De tentoonstelling hierover (ook te zien in Parijs) haalde het internationale nieuws, met vermeldingen op de Franse televisie in Quotidien (TMC) en C à vous (France 5). Ook andere evenementen kregen ruime media-aandacht, zoals de festivals Anima en BAFF, en de retrospectieve rond Rabah Ameur-Zaïmeche, georganiseerd ter gelegenheid van de release van zijn nieuwe film in samenwerking met Cinéma Nova.

Dankzij deze verschillende initiatieven heeft het communicatieteam sterk bijgedragen aan de positionering van CINEMATEK als een dynamische, open en geëngageerde instelling - gericht op zowel een breed als een professioneel publiek.

3. BEHEER EN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

3.1 Bestuur

CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, is een Stichting van Openbaar Nut en wordt statutair bestuurd door de Raad van Bestuur. De bestuurders kiezen uit hun midden een aantal bestuurders die het Bureau vormen. Het Bureau vertegenwoordigt de Raad van Bestuur conform de statuten. Aan het hoofd van de instelling staat een conservator die het lopend beheer in handen heeft en samen met de operationeel directrice het directiecomité vormt.

Samenstelling Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur benoemde Dominique Nasta en Adil El Arbi als bestuurders tijdens de vergadering van 12 juni. Isabelle Molhant werd lid van het Bureau vanaf 18 december.

De huidige samenstelling van de Raad van Bestuur:

Eric De Keuleneer*	Anke Brouwers*	Patrick Duynslaegher	Sibylle Seys-Smets*
- voorzitter	Jeanne Brunfaut	El Arbi Adil	Henri Simons
Stijn Coninx*	Olivier Collon	Thierry Knauff	Fien Troch*
- ondervoorzitter	Dan Cukier*	Harry Kümel	Lynn Tytgat
Martine Barbé	Luc Dardenne*	Isabelle Molhant*	Jaco Van Dormael
Alain Berenboom*	Catherine Delvaux	Nasta Dominique	Reinhilde Weyns*
Alain Berliner*	Lukas Dhont	Patrick Quinet	Grace Winter
Karin Beyens*	Paul Dujardin	Philippe Reynaert	

*Lid van het Bureau

3.2 Personeel

3.2.1 Welzijn

Verloning personeel

De Paritaire Comités (PC) 329.03 en 303.03 zijn toepasselijk op de werknemers van CINEMATEK, het Koninklijk Filmarchief van België. Er werd een loonsysteem ontwikkeld binnen CINEMATEK omdat het PC 303.03 geen gelijkwaardige barema's heeft zoals er bestaan in ander paritaire comités. CINEMATEK streeft ernaar om de medewerkers correct in te schalen en er werd een inhaalbeweging gemaakt. Anciënniteit kan momenteel niet systematisch jaarlijks worden verrekend omdat CINEMATEK over onvoldoende Financiële middelen beschikt. De correcte verloning van het personeel is een belangrijke doelstelling voor CINEMATEK en maakt deel uit van de vraag van CINEMATEK voor een verhoging van de middelen.

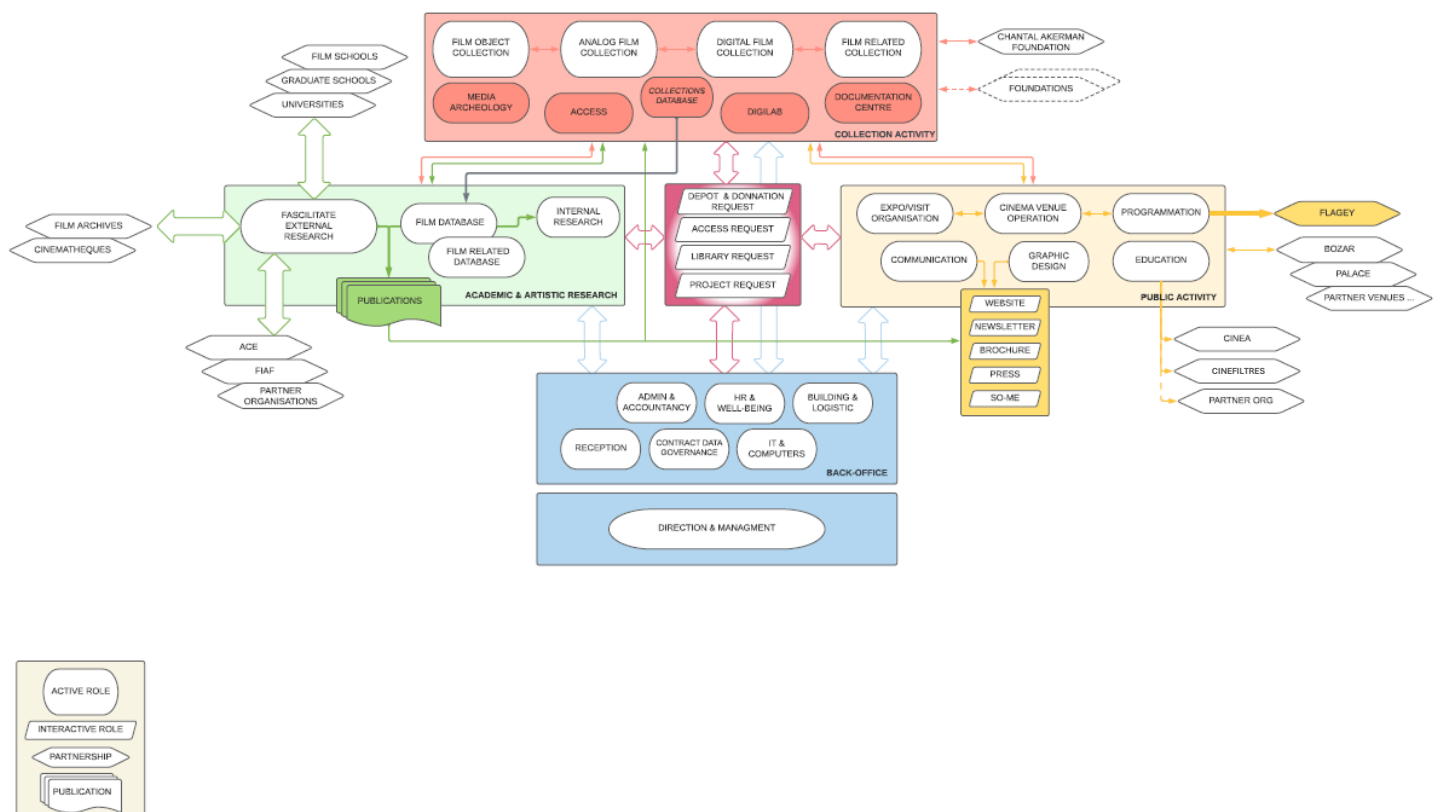
Welzijn personeel

Er werd in 2024 een Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) verkozen. Er is een interne preventie-adviseur. Er zijn eveneens 2 vertrouwenspersonen. Het CPBW overlegt in principe maandelijks met de directie. Het jaaractieplan wordt systematisch overlopen en kadert binnen het globaal preventieplan. Het globaal preventieplan werd opgesteld voor een periode van vijf jaar.

Sinds 2023 heeft CINEMATEK een interne werkgroep voor het welzijn opgestart die, samen met een externe preventieadviseur, een actieplan ontwikkeld heeft met initiatieven om het welzijn op het werk te verbeteren.

3.2.2 Organigram

Het operationeel organigram werd goedgekeurd op de Raad van Bestuur van 12 december 2023, gepubliceerd in 2024.

3.2 Personeel

3.2.3 Overzicht op 31.12.2024

	Totaal		Vrouwen		Mannen	
	Personen	VTE	Personen	VTE	Personen	VTE
Totaal	70	54,5	31	22,69	39	31,81
Directie	2	2	1	1	1	1
Conservator	1	1	-	-	1	1
Operationeel directrice	1	1	1	1	-	-
Collecties	28	22,1	10	7,9	18	14,2
Film: analoog	9	8	4	3,5	5	4,5
Coördinator depotwerking filmcollectie	1	1	-	-	1	1
Medewerker analoge film	6	5,5	4	3,5	2	2
<i>Print manager</i>	1	1	-	-	1	1
Chauffeur	1	0,5	-	-	1	0,5
Film: digitaal	6	5,8	0	0	6	5,8
Coördinator digitale collectie film & Digilab	1	1	-	-	1	1
Medewerker Digilab	5	4,8	-	-	5	4,8
Access Filmcollecties	2	2	2	2	0	0
Coördinatrice Access & Contract Databeheer	1	1	1	1	-	-
Medewerker Access	1	1	1	1	-	-
Film related collections	11	6,3	4	2,4	7	3,9
Coördinator Film Related collections	1	1	-	-	1	1
Medewerker documentatiecentrum	5	3,1	3	2,1	2	1
Bibliothecaris	1	1	-	-	1	1
Medewerker filmobjecten	4	1,2	1	0,3	3	0,9
Valorisatie en distributie	1	0,8	1	0,8	0	0
Coördinatrice liaison foundations	1	0,8	1	0,8	-	-
Onderzoek & Ontwikkeling	1	1	1	1	0	0
Coördinator onderzoek & ontwikkeling: filmcollectie	1	1	1	1	-	-
Publieke activiteiten	25	17,2	10	5,59	15	11,61
Coördinator publieke activiteiten	1	1	-	-	1	1
Programmatie	5	4	2	1,2	3	2,8
Programmator	5	4	2	1,2	3	2,8
CINEMATEK Museum	18	11,6	6	2,79	12	8,81
Coördinatrice zaalwerking cinema house	2	1,5	2	1,5	-	-
Onthaal CINEMATEK & projectionisten & studenten	16	10,1	4	1,29	12	8,81
Educatie	2	1,6	2	1,6	0	0
Educatrice	2	1,6	2	1,6	-	-
Ondersteunende diensten	13	11,4	8	6,4	5	5
Digitale strategie en innovatie	3	3	0	0	3	3
Coördinator digitale strategie en innovatie	1	1	-	-	1	1
Medewerker IT	1	1	-	-	1	1
Systeembeheerder	1	1	-	-	1	1
Financiën en administratie	7	6,1	6	4,8	1	1
Polyvalent medewerker: onthaal	1	1	1	1	-	-
Polyvalent medewerker: HR, boekhouding, gebouwen	1	0,7	1	0,7	-	-
Administratief medewerker	1	0,8	1	0,8	-	-
Boekhouder	2	2	2	2	-	-
Interne preventieadviseur	1	0,3	1	0,3	-	-
Executive attaché, projectmedewerker	1	1	-	-	1	1
Communicatie	3	2,6	2	1,6	1	1
Verantwoordelijke communicatie pers & media	1	0,8	1	0,8	-	-
Verantwoordelijke communicatie sociale media & community	1	0,8	1	0,8	-	-
Grafisch vormgever & webdesign	1	1	0	0	1	1

Eind 2024 telde CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, 70 werknemers die 54,5 voltijdsequivalenten (VTE) representeren. Daarnaast engageerden zich in de loop van het jaar 4 vrijwilligers en 9 stagiairs.

3.3 Digitale strategie en innovatie

CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, beschikt over beperkte middelen, terwijl een hedendaags filmarchief functioneert met veeleisende technologische infrastructuur. Een belangrijk deel van het budget voor digitale strategie en innovatie moet jaarlijks geïnvesteerd worden in het beheer van de digitale filmcollecties, maar er wordt daarnaast zoveel mogelijk ingezet op digitale innovatie die noodzakelijk is op andere vlakken.

Eind 2024 startte een coördinator voor de IT-dienst, nadat de vorige coördinator in september als coördinator van de Film related Collecties begon.

3.3.1 Verdere technologische uitbouw van het Digilab

Dit jaar deed CINEMATEK opnieuw een aantal belangrijke investeringen in het Digilab – het digitale labo dat digitalisering en restauraties van analoge films uitvoert en de digitale collecties beheert. In het kader van het project van drie jaar voor de digitalisatie en restauratie van films, gesteund door de Fédération Wallonie-Bruxelles en gefinancierd door de Europese Unie – NextGenerationEU en in het kader van het Digit-04 project van Belspo, investeerde CINEMATEK in een update en uitbreiding van de interne serversystemen.

3.3.2 Toegang tot de digitale Film Related collecties

In 2024 heeft CINEMATEK nieuwe workstations geïmplementeerd in de bibliotheek die de bezoekers toelaten om alle gedigitaliseerde Film Related collectie te raadplegen. Bezoekers en wetenschappers kunnen opzoeken in een collectie van 850.000 digitale foto's, 30.000 digitale affiches en 1.5 miljoen digitale documenten zoals persartikels, persdossiers en correspondentie.

3.3.3 Overdracht van LTO 5 naar LTO 9

Er werden investeringen gedaan met het oog op de overdracht van de digitale collecties naar een nieuwe generatie LTO-tapes voor lange termijn bewaring.

3.4 Financieel

Algemeen

Het Koninklijk Belgisch Filmarchief is een stichting van openbaar nut. Het doel wordt gedetailleerd omschreven in de statuten. Ze beheert internationale, gerenommeerde filmerfgoed-collecties. Het verzamelen, restaureren, ontsluiten en onderzoeken van deze collecties zijn de kernopdrachten van de stichting.

Om deze missie te realiseren ontvangt CINEMATEK een structurele subsidie van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid (Belspo). De inkomsten van CINEMATEK bestaan hoofdzakelijk uit deze subsidie. CINEMATEK wordt daarnaast gesteund door de Nationale Loterij en haar spelers. Ze ontvangt verder ook verschillende projectgebonden subsidies. CINEMATEK genereert eigen inkomsten via publiekswerking, waaronder de filmvertoningen en het bezit van rechten, ongeveer 16,7%.

De werkmiddelen van CINEMATEK worden verdeeld over de verschillende diensten en daarbij eist de operationele werking van CINEMATEK een groot deel van de beschikbare middelen op. Het personeelsbudget bedraagt 61% van de uitgaven. De overige uitgaven zijn noodzakelijk om de dagelijkse werking te voorzien: energiekosten, klimaatregeling, onderhoudscontracten, uitbestedingen aan derden o.a. voor herstellingen en onderhoud van de infrastructuur, training van het personeel, verzekeringen, beveiliging en administratie. Het gaat hier om wat hoogstnodig is om de collectie in de best mogelijke omstandigheden te bewaren.

Investeringsen

In 2024 werden belangrijke investeringen gemaakt, eerst en vooral in het kader van duurzaamheid. Zo werden een deel van de daken geïsoleerd van één van de depots. Daarnaast werd ook geïnvesteerd in apparatuur, zoals ontvochtigers. Op basis van een brandrisico analyse werd een nieuwe brandcentrale geïnstalleerd en werden er extra branddeuren en branddetectoren aangelegd.

Wat de collecties betreft werd voor de analoge filmcollectie geïnvesteerd in opslagrekken. Er werden ook investeringen gedaan voor de digitale collecties (Film en Film Related), waaronder servers.

Bestendiging van de financiering door verankering in het beeld

CINEMATEK beschikt al jaren over te beperkte financiële middelen om haar rol als bewaarinstelling van een van de grootste en belangrijkste filmcollecties ter wereld volwaardig uit te voeren. CINEMATEK staat in dialoog met de Minister bevoegd voor wetenschapsbeleid en met Belspo om de middelen van de instelling te verankeren in een beheersovereenkomst. Op deze manier wil CINEMATEK de adviezen van het Rekenhof opvolgen. CINEMATEK is in 2023 in onderling overleg met Belspo gestart met de uitwerking van een beheersovereenkomst.

Jaarrekeningen

CINEMATEK legt de jaarrekening neer na goedkeuring door de Raad van Bestuur. De jaarrekening 2024 werd op 13 maart 2025 goedgekeurd en kan worden geconsulteerd via de Nationale Bank van België en de Kruispuntbank van Ondernemingen.

3.5 Huisvesting

Algemeen

De infrastructuur voldoet niet voor een adequate bewaring van het filmerfgoed in België. De activiteiten zijn verspreid over zes sites, wat het beheer van de collecties moeilijk maakt. Daarnaast zijn de gebouwen verouderd en niet ontworpen om erfgoedcollecties te bewaren. De uitdaging is om hier zo snel mogelijk een oplossing voor te vinden.

De ambitie blijft om een filmcollectiecentrum uit te bouwen dat de conserveringsactiviteiten van CINEMATEK samenbrengt en dat voldoet aan de hedendaagse eisen wat betreft duurzaamheid, waaronder optimaal energiebeheer. Hiervoor is een belangrijke investering nodig om het filmerfgoed in België te bewaren voor de toekomst.

De filmcollecties

De filmcollecties worden bewaard en beheerd in drie verschillende gebouwen die CINEMATEK in de jaren 1980 en 1990 verworven heeft en aanpaste volgens de toen geldende normen. In totaal gaat het om circa 13.000 m² bewaringsruimtes voor de filmcollecties. Geen van deze gebouwen werd ontworpen voor een duurzaam gebruik. Het gaat om een voormalige parkeergarage en een oude sigarettenfabriek.

De algemene staat van de twee grootste filmopslagplaatsen in Elsene is niet adequaat. De gebouwen zijn onvoldoende geïsoleerd, niet energie-efficiënt en kennen verscheidene verouderings-verschijnselen. De huidige situatie vertaalt zich in onnodig hoge energiefacturen en onderhoudskosten. De installaties dienen vervangen te worden om temperatuurregeling van de depots voor de collecties op een ecologisch duurzame en energiezuinige manier te realiseren, zodat de films adequaat geconserveerd worden. De klimaatverandering beklemtoont de noodzaak hiervan. De langere periodes van grote hitte van de voorbije zomers wegen op een suboptimale, verouderde infrastructuur. Daarnaast is er het gevaar voor overstromingen bij extreme neerslag, gezien de ligging van één van de depots op het laagste punt van Brussel, boven de Molenbeek.

Hoewel CINEMATEK een internationaal zeer gewaardeerde collectie bezit, is de infrastructuur verouderd en verspreid over meerdere locaties. In tegenstelling tot de modern ingerichte en financieel breed ondersteunde instellingen in Nederland, Frankrijk, Duitsland, UK en Zwitserland – waar moderne gebouwen, geïntegreerde werking en robuuste conservatie de norm zijn – staat België voor de uitdaging om een nieuwe en duurzame conservatiestrategie te ontwikkelen.

Een mogelijke alternatieve piste is dat de kern van de collectie in Brussel wordt bewaard. Deze kernbewaring is lokaal verbonden met de publieke activiteiten van CINEMATEK (visies, copie-controle, verificatie, digitalisatie, restauratie en programmatie). Daarnaast kan een langetermijnbewaring opgezet worden buiten de hoofdstedelijke grenzen. Door dit deel van de collectie geografisch te verleggen kan een grotere efficiëntie en duurzaamheid gerealiseerd worden en is de investering economisch gunstiger.

CINEMATEK organiseert een breed scala aan educatieve en publieksprogramma's, waaronder retrospectieven, thematische vertoningen, educatieve rondleidingen en workshops. De huidige infrastructuur beperkt echter het potentieel van deze initiatieven.

De collectie nitraatfilms

Eind 2022 is duidelijk geworden dat het depot voor de nitraatfilms bijna vol is. CINEMATEK vervult in België een belangrijke rol als bewaar- en beheerinstelling voor nitraatfilms. Deze films die een groot risico op brand vormen moeten apart bewaard worden en CINEMATEK beschikt daarvoor over een apart, geïsoleerd depot. Verschillende instellingen deponeren daarom hun collecties met nitraatfilms bij CINEMATEK. Het huidige nitraatdepot zal in de toekomst geen bijkomende films kunnen ontvangen en opslaan. Toch kunnen instellingen of particulieren hun erfgoed op nitraatfilm niet zelf bewaren vanwege het brandgevaar. De zoektocht naar een oplossing via een geschikte extra ruimte of de constructie van een nieuw depot voor de nitraatfilms is dus een belangrijke, bijkomende uitdaging, als men dit erfgoed in België wil bewaren. Vernietiging of verplaatsing naar het buitenland zijn de enige opties als de juiste condities voor de bewaring niet kunnen worden gegarandeerd.

3.5 Huisvesting

De Film Related collecties

De Film Related collecties (affiches, boeken, tijdschriften, documenten, objecten) hebben geen centrale bewaarplaats en worden verspreid over vier locaties bewaard, wat het beheer van de collecties bemoeilijkt. Problematisch is het feit dat niet alle locaties geschikt zijn om deze collecties er te bewaren. In 2023 was er een waterinfiltratie in de fototheek, die gevestigd is in een lokaal in de kantoorruimtes dat omgevormd werd om de fotocollectie te bewaren. Er werden maatregelen genomen om de foto's te beschermen, maar dit incident toont het risico van het bewaren van collecties in locaties die niet voor dat doel bestemd zijn.

De ecologische uitdaging om films en andere collecties exact in de vereiste omstandigheden te bewaren, zoals de juiste temperatuur en vochtigheidsgraad, is een prioritaire uitdaging voor CINEMATEK. De filmcollectie moet bewaard kunnen worden in de vereiste omstandigheden, terwijl de ecologische impact wordt beperkt en de financiële gezondheid van de instelling wordt gevrijwaard. CINEMATEK informeert Belpo en de politieke beleidsmakers over de belangrijke noden die er zijn. De middelen die over de jaren heen ter beschikking werden gesteld waren voldoende om dringende investeringen en herstellingen te realiseren voor de machines die de klimaatregeling van de depots draaiende te houden. Deze investeringen beantwoorden aan de noden op korte termijn. De noodzaak van een oplossing op lange termijn dringt zich op.

Investerings voor ecologische duurzaamheid

In 2024 werd geïnvesteerd in de isolatie van daken in het depot in de Visvijverstraat.

Voor de kantoorruimtes heeft CINEMATEK opnieuw aangedrongen op de isolatie van de daken van het Ravenstein Hotel. De regie der gebouwen heeft zich geëngageerd om de nodige investeringen te doen in 2027, en heeft een architectenbureau aangesteld.

Innovatieprojecten

Sinds eind 2020, is CINEMATEK actief in het project 'Climate2Preserv' van Belpo dat als doel heeft de conservatieomstandigheden te verbeteren van het cultureel erfgoed van de Federale Wetenschappelijke Instellingen en daarnaast het energieverbruik te verminderen. CINEMATEK speelt een sleutelrol in dit project als een van de twee proefinstellingen, samen met de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten. In samenwerking met de universiteiten van Luik en Leuven en met externe experts verzamelde CINEMATEK gedurende een jaar de data over de temperatuur, de relatieve luchtvochtigheid en het energieverlies in een van de filmdepots. De verzamelde gegevens werden verwerkt tot een gefaseerd actieplan voor het depot, waarvan de verschillende stappen gerealiseerd kunnen worden naargelang de beschikbare middelen. Dit actieplan is een intermediaire oplossing, onder voorbehoud van tussentijdse financiering.

Een audit van een van de filmdepots die CINEMATEK uitvoerde met de steun van de Nationale Loterij en haar spelers via de Fédération Wallonie-Bruxelles, met het oog op het duurzaam bewaren van de collectie, stelde vast dat er marge voor verbetering is wat betreft het energieverbruik, rekening houdend met de huidige toestand van de gebouwen. Op dit moment zijn er niet voldoende middelen om significant te investeren in de aanbevolen verbeteringen. Investerings op dit vlak verdienen zichzelf op termijn terug en leiden tot een meer efficiënte en adequate werking.

3.5 Huisvesting

Ambitie

CINEMATEK beschikt momenteel over onvoldoende middelen om op korte of lange termijn te investeren in nieuwe of aangepaste infrastructuur. In Europa wordt België daarmee een geval apart. Zowat alle Europese filmarchieven creëerden de voorbije jaren duurzame conserveringscentra, specifiek voor hun filmerfgoed, met de hulp van de overheid.

De meest aangewezen vorm voor het optimaal bewaren en beheren van de collecties is de constructie van een nieuw collectiegebouw, dat aangepast is aan hedendaagse normen zoals hiervoor aangegeven. Een eenmalige investering is te verkiezen boven gefaseerde financiering en is goedkoper op lange termijn. CINEMATEK, dat over een van de voornaamste filmarchieven ter wereld beschikt – zowel qua collectie als qua internationaal erkende knowhow –, kan zich niet veroorloven de ontwikkeling van een dergelijk conservatiecentrum langer uit te stellen.

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2024

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2024

CINÉMATHEQUE
DE
ROYALE
BELGIQUE

CINÉMA TEK